

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 2010 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością
uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty
płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego**

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz art. 24c ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051 i Nr 214, poz. 1349, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. Nr 40, poz. 326) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty płatności bezpośredniej, płatności uzupełniającej, płatności cukrowej, płatności do pomidorów oraz specjalnej płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, w tym szczegółowe warunki i tryb przyznawania tych płatności spadkobiercy, małżonkowi rolnika lub przejmującemu gospodarstwo.”;
- 2) w § 2 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Płatnością uzupełniającą do powierzchni upraw są objęte następujące rodzaje roślin uprawiane w plonie głównym:”;
- 3) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
„§ 2a. Płatność uzupełniająca do powierzchni gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin przysługuje, jeżeli na gruntach tych:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działami administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

- 1) rolnik dokonał zasiewu w celu podniesienia żyzności gleby poprzez wprowadzenie do niej świeżej masy roślinnej (zielony nawóz);
 - 2) roślinność została przyorana lub wprowadzona do gleby na skutek zastosowania innego zabiegu mechanicznego, w terminie do dnia 31 sierpnia roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności uzupełniającej;
 - 3) nie jest prowadzona uprawa przez okres nie dłuższy niż jeden rok.”;
- 4) po § 12 dodaje się § 12a w brzmieniu:
„§ 12a. Zgoda, o której mowa w § 12 ust. 1 i 3, nie jest wymagana, jeżeli osoba, która była małżonkiem rolnika składającego wniosek o przyznanie płatności zwierzęcej, nie żyje.”;
- 5) w § 13:
- a) w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) spadkodawcy rolnika lub spadkodawcy małżonka rolnika, lub
 - 3) przekazującemu gospodarstwo rolne w związku z wypłacaną rentą strukturalną, emeryturą lub rentą rolniczą z ubezpieczenia społecznego rolników, jeżeli rolnik lub jego małżonek mógłby dziedziczyć przekazane gospodarstwo rolne z ustawy.”,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli do spadku:

 - 1) uprawniony jest rolnik i poza nim uprawnieni są również inni spadkobiercy płatność niezwiązaną z produkcją przyznaje się temu ze spadkobierców, na którego pozostali spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę;
 - 2) uprawniony jest małżonek rolnika płatność niezwiązaną z produkcją przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli małżonek wyraził pisemną zgodę na jej przyznanie temu rolnikowi;
 - 3) uprawniony jest małżonek rolnika oraz inni spadkobiercy, płatność niezwiązaną z produkcją przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli wszyscy spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę na jej przyznanie temu rolnikowi.”,
 - c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Zgoda, o której mowa ust. 2 pkt 1, nie jest wymagana, jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności niezwiązanej z produkcją przeszło na spadkobiercę, który złożył wniosek o przyznanie tej płatności.

2b. Jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności niezwiązanej z produkcją przeszło na małżonka rolnika wnioskującego o

przyznanie tej płatności, zgodę, o której mowa w ust. 2 pkt 3, wyraża jedynie ten małżonek.”,

d) w ust. 5 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Gdy w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, przejmującym gospodarstwo rolne jest rolnik wnioskujący o przyznanie płatności niezwiązanej z produkcją.”;

e) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Gdy w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, przejmującym gospodarstwo rolne jest małżonek rolnika wnioskującego o przyznanie płatności niezwiązanej z produkcją:

- 1) przekazującemu gospodarstwo rolne płatność niezwiązana z produkcją nie przysługuje;
- 2) jeżeli przekazane gospodarstwo rolne jest przedmiotem współposiadania, płatność niezwiązaną z produkcją przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli wszyscy współposiadacze wyrazili na to pisemną zgodę.”;

6) w § 15:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1a pkt 2 ustawy, jeżeli do spadku:

- 1) uprawniony jest rolnik i poza nim uprawnieni są również inni spadkobiercy płatność cukrową przyznaje się temu ze spadkobierców, na którego pozostali spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę;
- 2) uprawniony jest małżonek rolnika płatność cukrową przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli małżonek wyraził pisemną zgodę na jej przyznanie temu rolnikowi;
- 3) uprawniony jest małżonek rolnika oraz inni spadkobiercy, płatność cukrową przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli wszyscy spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę na jej przyznanie temu rolnikowi.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a – 2b w brzmieniu:

„2a. Zgoda, o której mowa ust. 2 pkt 1, nie jest wymagana, jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności cukrowej przeszło na spadkobiercę, który złożył wniosek o przyznanie tej płatności.

2b. Jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności cukrowej przeszło na małżonka rolnika wnioskującego o przyznanie płatności cukrowej, zgodę, o której mowa w ust. 2 pkt 3, wyraża jedynie ten małżonek.

c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Gdy przejmującym gospodarstwo rolne jest rolnik, o którym mowa w art. 24 ust. 1a pkt 3 ustawy:”,

d) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Gdy przejmującym gospodarstwo rolne jest małżonek rolnika, o którym mowa w art. 24 ust. 1a pkt 3 ustawy, a przekazanie gospodarstwa rolnego nastąpiło w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności cukrowej do dnia 31 maja roku, w którym został złożony ten wniosek:

- 1) przepisy art. 21 ust. 1, ust. 2 pkt 1, ust. 3-5 ustawy dotyczące przejmującego, stosuje się odpowiednio do rolnika będącego małżonkiem przejmującego gospodarstwo rolne,
- 2) jeżeli przekazane gospodarstwo jest przedmiotem współposiadania, płatność cukrową przyznaje się rolnikowi, o którym mowa w art. 24 ust. 1a pkt 3 ustawy, jeżeli wszyscy współposiadacze wyrazili na to pisemną zgodę.

5. Gdy przejmującym gospodarstwo rolne jest małżonek rolnika, o którym mowa w art. 24 ust. 1a pkt 3 ustawy, a przekazanie gospodarstwa rolnego zostało dokonane po dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności cukrowej, płatność ta przysługuje przekazującemu, jeżeli są spełnione warunki do jej przyznania.”;

7) w § 16:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku, o którym mowa w art. 24a ust. 2 pkt 3 ustawy, jeżeli do spadku:

- 1) uprawniony jest rolnik i poza nim uprawnieni są również inni spadkobiercy płatność do pomidorów przyznaje się temu ze spadkobierców, na którego pozostali spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę;
- 2) uprawniony jest małżonek rolnika płatność do pomidorów przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli małżonek wyraził pisemną zgodę na jej przyznanie temu rolnikowi;
- 3) uprawniony jest małżonek rolnika oraz inni spadkobiercy, płatność do pomidorów przyznaje się temu rolnikowi, jeżeli wszyscy spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę na jej przyznanie temu rolnikowi.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zgoda, o której mowa ust. 2 pkt 1, nie jest wymagana, jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności do pomidorów przeszło na spadkobiercę, który złożył wniosek o przyznanie tej płatności.

2b. Jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności do pomidorów przeszło na małżonka rolnika wnioskującego o przyznanie płatności do pomidorów, zgodę, o której mowa w ust. 2 pkt 3, wyraża jedynie ten małżonek.”,

c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Gdy przejmującym gospodarstwo rolne jest rolnik, o którym mowa w art. 24a ust. 2 pkt 4 ustawy:”,

d) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Gdy przejmującym gospodarstwo rolne jest małżonek rolnika, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy, a przekazanie gospodarstwa rolnego nastąpiło w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności do pomidorów do dnia 31 maja roku, w którym został złożony ten wniosek:

1) przepisy art. 21 ust. 1, ust. 2 pkt 1, ust. 3-5 ustawy dotyczące przejmującego, stosuje się odpowiednio do rolnika będącego małżonkiem przejmującego gospodarstwo rolne,

2) jeżeli przekazane gospodarstwo jest przedmiotem współposiadania, płatność do pomidorów przyznaje się rolnikowi, o którym mowa w art. 24a ust. 2 pkt 4 ustawy, jeżeli wszyscy współposiadacze wyrazili na to pisemną zgodę.

5. Gdy przejmującym gospodarstwo rolne jest małżonek rolnika, o którym mowa w art. 24a ust. 2 pkt 4 ustawy, a przekazanie gospodarstwa rolnego zostało dokonane po dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności do pomidorów, płatność ta przysługuje przekazującemu, jeżeli są spełnione warunki do jej przyznania.”;

8) po § 16 dodaje się § 16a w brzmieniu:

„§ 16a. Specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych przysługuje również w przypadku ich uprawy w formie mieszanek, z wyłączeniem mieszanek z roślinami innymi niż rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne, z tym że w przypadku wyki siewnej (*Vicia sativa L.*) dopuszcza się jej uprawę z rośliną podporową.”;

9) § 17 otrzymuje brzmienie:

„§ 17. Do przyznawania płatności uzupełniającej stosuje się odpowiednio przepisy art. 9, 11, 14, 21 – 23, 25, 28, art. 56-58, 60, 73, art. 75 ust. 1 i 2, art. 78 oraz 80 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 2.12.2009, str. 65), z tym że do płatności zwierzęcej oraz płatności niezwiązanej z produkcją nie stosuje się przepisów art. 56-58, 60 i 75 ust. 1 tego rozporządzenia.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2010 r.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. Nr 40, poz. 326) stanowi wykonanie upoważnień zawartych w:

- 1) art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051 i Nr 214, poz. 1349, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr ..., poz. ...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rolnictwa został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia rodzajów roślin, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy (czyli objętych płatnością uzupełniającą), uwzględniając wykaz systemów wsparcia określony w załączniku I do rozporządzenia nr 73/2009, założenia Wspólnej Polityki Rolnej oraz biorąc pod uwagę, że uprawy roślin, do których przysługują płatności uzupełniające, powinny być prowadzone zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi udzielania wsparcia do tych upraw oraz
- 2) art. 24c ww. ustawy, zgodnie z którym minister właściwy do spraw rolnictwa może określić w drodze rozporządzenia szczegółowe warunki lub szczegółowy tryb przyznawania lub wypłaty płatności obszarowych, płatności cukrowej, płatności do pomidorów i płatności do krów i owiec oraz szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać uprawy poszczególnych roślin lub grunty orne, na których nie jest prowadzona uprawa roślin, w tym szczegółowe warunki lub tryb przyznawania tych płatności spadkobiercy lub małżonkowi rolnika, lub przejmującemu gospodarstwo, mając na względzie zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem tych płatności.

Ustawą z dnia 17 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr ..., poz. ...) zmieniono brzmienie art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz art. 24c zawierające upoważnienia do wydania zmienianego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. Jednocześnie w art. 6 ust. 1 ww. ustawy z dnia 17 lutego 2010 r., rozporządzenie wydane na podstawie dotychczasowych upoważnień zostało utrzymane w mocy do czasu wydania nowego rozporządzenia ale nie dłużej niż 2 lata od dnia wejścia w życie tej ustawy. Równocześnie w ust. 2 tego przepisu

ustawodawca przewidział możliwość zmiany utrzymanego w mocy rozporządzenia na podstawie przepisów upoważnień zawartych w art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz art. 24c ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17 lutego 2010 r. Korzystając z tej możliwości proponuje się dokonać zmian w rozporządzeniu z dnia 9 marca 2009 r.

Podstawowym powodem, dla którego proponuje się przyjąć formę nowelizacji jest pilność przedmiotowego projektu rozporządzenia. Zawarte w nim zmiany mają bowiem na celu dostosowanie przepisów do zmian dokonanych ustawą z dnia 17 lutego 2010 r., a rozwiązania te powinny obowiązywać od dnia 15 marca 2010 r., tj. od pierwszego dnia, w którym możliwe jest składanie wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich na zasadach określonych w zmienionej ustawie. Sytuacja ta jest również powodem, dla którego prace nad projektem rozporządzenia rozpoczęto jeszcze przed opublikowaniem ww. ustawy z dnia 17 lutego 2010 r.

Ponadto wprowadzenie zmian do utrzymanego w mocy rozporządzenia, zapewni ich większą czytelność i zrozumiałość dla odbiorcy niż by to miało miejsce w przypadku nowego rozporządzenia. Zmieniane rozporządzenie zawiera bowiem szereg przepisów odwołujących się do rozporządzeń wcześniej obowiązujących (w 2007 r. i w 2008 r.), co zmusza odbiorcę do czytania go łącznie z przepisami obowiązującymi w poprzednich latach (np. § 8 ust. 1 pkt 1). Nowe rozporządzenie, poza dotychczasowymi odwołaniami do przepisów z 2007 r. i 2008 r., musiałoby również zawierać szereg odwołań do rozporządzenia z 2009 r. uchylanego tym nowym rozporządzeniem. Nie obyłoby się także bez modyfikacji wielu innych przepisów, których brzmienie powiązane jest z tymi odwołaniami (np. § 8 ust. 3 zmienianego rozporządzenia). Wydanie nowego rozporządzenia spowodowałoby *de facto* zwiększenie poziomu skomplikowania przedmiotowych przepisów, a w konsekwencji, w związku z krótkim terminem, w którym rozporządzenie to musi zostać wydane - w praktyce uniemożliwiłoby odbiorcom pełne zapoznanie się z nim przed okresem jego obowiązywania i utrudniło jego stosowanie.

Mając na uwadze powyższą argumentację przyjęto, że przygotowanie nowego rozporządzenia powinno uwzględniać poziom jego skomplikowania, i z tego względu, powinno być wydane w terminach gwarantujących możliwość gruntownego zapoznania się z nim podmiotów zainteresowanych, tj. w szczególności rolników ubiegających się o przyznanie płatności uzupełniających. Podejście to znajduje jednocześnie uzasadnienie w intencjach ustawodawcy wyrażonych w art. 6 ust. 1 i 2 ww. ustawy z dnia 17 lutego 2010 r.

Ustawą z dnia 17 lutego 2010 r. zmieniono art. 7 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, w sposób zapewniający całkowite oddzielenie od produkcji krajowych uzupełniających płatności bezpośrednich w tzw. Sektorze I (m.in. zboża, rośliny: oleiste, wysokobiałkowe, strączkowe). Cel ten, wynikający z konieczności dostosowania do zasad obowiązujących w całej Unii Europejskiej, został osiągnięty poprzez objęcie płatnością uzupełniającą gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin.

Zgodnie z reformą Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) uchwaloną w czerwcu 2003 r., płatności bezpośrednie w Unii Europejskiej są oddzielone od produkcji rolnej, ponieważ ich nadrzędnym celem jest wsparcie dochodów rolniczych, a nie powodowanie zachęt do zwiększania produkcji. Tymczasem, dotychczas obowiązujące przepisy krajowe regulujące przyznawanie płatności uzupełniających uzależniały przyznanie wsparcia od faktu prowadzenia uprawy roślin należących do jednego z rodzajów wymienionych w § 2 ust. 1 zmienianego rozporządzenia. Rozwiązanie to zawierało zatem cechy systemu płatności związanych z produkcją, którego dalsze stosowanie nie jest możliwe w świetle obowiązujących przepisów wspólnotowych.

Konsekwencją wyżej opisanej zmiany w art. 7 ust. 2 pkt 3 ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego jest rozszerzenie upoważnienia zawartego w art. 24c tej ustawy w sposób umożliwiający ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa określenie (poza dotychczasowymi zagadnieniami) szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać grunty orne, na których nie jest prowadzona uprawa roślin. Pozwala to na określenie takich szczegółowych zasad przyznawania płatności uzupełniających do tych gruntów, które zapewnią prawidłową realizację celu tego mechanizmu, a w szczególności, w zgodzie z zawartą w tym upoważnieniu wytyczną, zabezpieczą przed nieuzasadnionym przyznawaniem płatności.

Zasadniczym celem całkowitego odłączenia wsparcia od produkcji w sektorze upraw podstawowych, poza dostosowaniem do przepisów wspólnotowych, jest pozostawienie rolnikom swobody decyzyjnej co do możliwości stosowania czasowego wyłączenia gruntów z uprawy w sytuacji, gdy zabieg ten znajduje racjonalne uzasadnienie agrotechniczne. Obecnie obowiązujące rozwiązania powodują bowiem, że nawet w sytuacji, gdy zasady racjonalnego gospodarowania wskazywałyby na konieczność zastosowania takiego zabiegu, producenci mogą odstępować od jego wykonania, z uwagi na utratę płatności uzupełniających. Należy jednocześnie podkreślić, że intencją opisanych zmian dokonanych w ustawie z dnia 26 stycznia 2007

r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego nie jest przyznanie krajowych płatności bezpośrednich do gruntów nieużytkowanych rolniczo.

Mając na uwadze powyższe należy określić szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać grunty orne, na których nie jest prowadzona uprawa roślin, i które to grunty będą się kwalifikować do przyznania krajowych płatności uzupełniających. Warunki te powinny zatem gwarantować, że czasowe wyłączenie danego gruntu z produkcji rolniczej znajduje uzasadnienie agrotechniczne i z tego względu, rolnik decydujący się na ten zabieg, nie powinien być pozbawiany płatności uzupełniającej.

Zgodnie z opinią Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (IUNG), zabieg polegający na czasowym wyłączeniu gruntów z produkcji rolniczej, przy zastosowaniu odpowiednich działań agrotechnicznych, niesie ze sobą szereg korzystnych następstw środowiskowych w postaci:

- 1) poprawy gospodarki płodozmianowej,
- 2) wzrostu bioróżnorodności,
- 3) zwiększenia zawartości glebowej materii organicznej poprzez dopływ do gleby masy roślinnej oraz spowolnienie jej rozkładu dzięki ograniczeniu liczby zabiegów uprawowych,
- 4) wzrostu aktywności biologicznej gleby,
- 5) ograniczenia erozji wodnej i wietrznej (również w okresie zimowym).

Wyżej wymienione korzystne następstwa środowiskowe występują jednak jedynie w przypadku, gdy grunty wyłączone z produkcji będą pokryte roślinnością, a zatem wprowadzane rozwiązanie nie powinno obejmować tzw. „ugoru czarnego”, który w opinii IUNG, prowadzi do niekorzystnych następstw środowiskowych.

Mając na uwadze powyższe argumenty, w projekcie rozporządzenia proponuje się ustanowić warunki, które pozwolą na objęcie płatnością uzupełniającą jedynie gruntów, na których rolnik dokonał zasiewu w celu podniesienia żyzności gleby poprzez wprowadzenie do niej świeżej masy roślinnej (tzw. zielony nawóz). Po okresie wyłączenia z produkcji plonów, na gruntach takich powinna zostać przywrócona uprawa roślin rolniczych: zboża, oleiste, okopowe itp. Oznacza to, że prawidłowo przeprowadzony zabieg wyłączenia gruntów z uprawy zakłada jedynie czasowe zaniechanie produkcji plonów i powinien być działaniem stanowiącym element zmianowania.

W celu określenia szczegółowych warunków utrzymywania gruntów, na których nie jest prowadzona uprawa roślin w projekcie rozporządzenia proponuje się dodać §

2a, w którym zawarto następujące warunki niezbędne do objęcia tych gruntów płatnością uzupełniającą:

- 1) rolnik dokonał na tych gruntach zasiewu w celu podniesienia żyzności gleby poprzez wprowadzenie do niej świeżej masy roślinnej (zielony nawóz);
- 2) roślinność została przyorana lub wprowadzona do gleby na skutek zastosowania innego zabiegu mechanicznego w terminie do dnia 31 sierpnia roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności uzupełniającej;
- 3) na gruntach tych nie jest prowadzona uprawa przez okres nie dłuższy niż jeden rok

Warunki określone w wyżej wymienionym pkt 1 zapewnią, aby grunty wyłączone z produkcji plonów zostały objęte płatnością uzupełniającą tylko w przypadku, gdy są utrzymywane zgodnie z celami, dla których ustanowiono stosowne zmiany w ustawie o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Określony w pkt 2 termin na dokonanie przyorania lub innego zabiegu mechanicznego służącego wprowadzeniu masy roślinnej do gleby zapewni, że realizacja celów, dla których przedmiotowe zmiany są dokonywane, będzie mogła być kontrolowana i sprawdzana przez właściwe organy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Warunek określony w pkt 3 zapewnia, że grunty wyłączane z produkcji plonów, nie stanowią tzw. nieużytków, a więc są elementem zmianowania, i po przeprowadzeniu zabiegu ugorowania ponownie będą wykorzystywane do uprawy roślin rolniczych i zbioru plonów.

W § 1 zmienianego rozporządzenia, dotyczącym zakresu uregulowanego rozporządzeniem należy rozszerzyć pkt 2 tak, aby objąć nim również warunki przyznawania płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, zgodnie ze zmianą upoważnienia zawartego w art. 24 c ww. ustawy. W § 16a zmienianego rozporządzenia określono natomiast szczegółowe warunki dotyczące uprawy roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych w celu uzyskania specjalnej płatności obszarowej do tych upraw. Proponuje się umożliwić ich uprawę w formie mieszanek, z wyjątkiem mieszanek z innymi roślinami (np. zbożami). Rozwiązanie takie podyktowane jest tym, że założeniem przedmiotowego wsparcia jest zwiększenie areалу obsiewanego roślinami strączkowymi lub motylkowatymi drobnonasiennymi w celu poprawy jakości gleb, ograniczenia zużycia azotowych nawozów mineralnych oraz zwiększenia produkcji surowca wysokobiałkowego potrzebnego do produkcji pasz.

Względy praktyczne związane z technologią uprawy wyki siewnej, która dla swego prawidłowego wzrostu wymaga obecności tzw. rośliny podporowej, spowodowały konieczność wyłączenia tego gatunku spod wyżej opisanego zakazu uprawy w formie mieszanek z innymi roślinami.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami rozporządzenia z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, płatność zwierzęca przysługuje, jeżeli rolnik lub jego małżonek był w posiadaniu zwierząt w odpowiednim okresie referencyjnym, co potwierdza wpis lub zgłoszenie tych zwierząt do odpowiednich rejestrów. Jednocześnie w przypadku, gdy było owce lub kozy lub konie, w okresie referencyjnym były w posiadaniu małżonka rolnika wnioskującego o płatność zwierzęcą, do wniosku dołącza się oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na uwzględnienie zwierząt, które były w posiadaniu małżonka rolnika wnioskującego o płatność zwierzęcą, przy ustalaniu powierzchni, do której rolnikowi przysługuje płatność zwierzęca.

Rozporządzenie z dnia 9 marca 2009 r. nie daje jednak możliwości żądania uwzględnienia zwierząt będących w posiadaniu rolnika w odpowiednim okresie referencyjnym, lecz wpisanych lub zgłoszonych do odpowiednich rejestrów przez małżonka, który zmarł.

W związku z powyższym, w dodawanym § 12a, proponuje się aby zgoda na uwzględnienie zwierząt, które były wpisane lub zgłoszone do rejestrów przez małżonka rolnika wnioskującego o płatność zwierzęcą, nie była wymagana, jeżeli osoba, która była małżonkiem rolnika składającego wniosek o przyznanie płatności zwierzęcej, nie żyje.

Ponadto w związku z uregulowaniem w ustawie (art. 24 i art. 24a) sytuacji, w których w wyniku przekazania gospodarstwa do otrzymania odpowiednio płatności cukrowej oraz płatności do pomidorów uprawniony jest więcej niż jeden podmiot stosowne zmiany zaproponowano w § 15 i § 16 zmienianego rozporządzenia. Proponuje się przyznanie płatności rolnikowi, na którego pozostali wyrazili pisemną zgodę, co jest rozwiązaniem analogicznym do podejścia stosowanego dotychczas w stosunku do współposiadania gruntów rolnych objętych płatnościami obszarowymi, czy w przypadku śmierci rolnika ubiegającego się o płatności obszarowe.

Analogicznych zmian dokonano w stosunku do niezwiązanej z produkcją płatności dla plantatorów chmielu (§ 1 pkt 5 projektu).

Zmiana brzmienia § 17 wynika z konieczności uwzględnienia aktualnych przepisów wspólnotowych przywoływanych w zmienianym rozporządzeniu w związku z wejściem w życie rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1122/2009.

Przepisy projektu rozporządzenia będą obowiązywały rolników ubiegających się o przyznanie płatności uzupełniających w 2010 r. Okres przewidziany na składanie wniosków o przyznanie wsparcia bezpośredniego w roku 2010 rozpoczyna się z dniem 15 marca 2010 r. Wejście w życie przepisów niniejszego rozporządzenia z dniem 15 marca 2010 r. umożliwi zatem beneficjentom tego wsparcia zapoznanie się z przepisami, które będą obowiązywały w bieżącym roku. Mając na względzie uprawnienia adresatów regulacji, wynikające z obowiązujących przepisów wspólnotowych i krajowych, należy uznać, że ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie rozporządzenia.

W związku z powyższym w § 2 określono, iż projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 15 marca 2010 r., tj. w pierwszym dniu okresu składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za 2010 r. Regulacja ta jest korzystna dla rolników, którzy zechcą ubiegać się o płatność uzupełniającą do gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin. Wejście w życie rozporządzenia w zaproponowanym terminie nie narusza więc zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie znajduje się w Planie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rolnicy ubiegający się o:

- uzupełniającą płatność podstawową,
- płatność do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych,
- płatność cukrową i płatność do pomidorów,
- specjalną płatność obszarową do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Projekt rozporządzenia został przesłany do uzgodnień z następującymi organizacjami społecznymi i instytucjami:

- 1) Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 2) Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”;
- 3) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 4) Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 5) Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 6) Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”;
- 7) Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP;
- 8) Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 9) Krajowym Związkiem Plantatorów Buraka Cukrowego;
- 10) Federacją Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 11) Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 12) Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 13) Krajową Radą Izb Rolniczych;
- 14) Krajową Izbą Gospodarczą, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego;
- 15) Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku;
- 16) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
- 17) Business Centre Club;
- 18) Forum Związków Zawodowych;
- 19) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych LEWIATAN;
- 20) Konfederacją Pracodawców Polskich;

- 21) Związkiem Rzemiosła Polskiego;
- 22) Radą Gospodarki Żywnościowej;
- 23) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 24) Krajową Radą Spółdzielczą.

Powyższe organizacje nie zgłosiły uwag do projektu.

3. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na zwiększenie wydatków budżetu państwa.

4. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Może natomiast poprawić warunki gospodarowania rolników prowadzących podstawowe uprawy rolne, poprzez stworzenie im lepszych warunków ekonomicznych do stosowania czasowego wyłączenia gruntów ornych z produkcji plonów. W konsekwencji rozwiązanie to powinno również przynieść pozytywne efekty środowiskowe.

6. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

Opracowano w Departamencie
Płatności Bezpośrednich:

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: